

KURATORIUM OŚWIATY W OPOLU

45-081 Opole, ul Piastowska 14

tel. 77 452 45 68, 77 452 45 72

fax 77 452 44 17

REGULAMIN
WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU POLONISTYCZNEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

OPOLE 2026

I. Podstawa prawna organizacji Wojewódzkiego Konkursu Polonistycznego dla uczniów szkół podstawowych województwa opolskiego w roku szkolnym 2026/2027

- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r.- Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2020 r. poz. 1036),
- Zarządzenie Nr 32 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 26 sierpnia 2026 r. w sprawie organizacji wojewódzkich konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa opolskiego w roku szkolnym 2026/2027.

II. Cele Konkursu

1. Rozbudzanie ciekawości poznawczej, kreatywności i twórczego myślenia uczniów.
2. Kształcenie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy polonistycznej, rozwijanie pasji poszukiwania wartości estetycznych literatury i języka.
3. Poszerzanie horyzontów wiedzy uczniów w zakresie języka polskiego, literatury i dziedzin pokrewnych, niezbędnych do analizy i interpretacji tekstów literackich.
4. Stwarzanie możliwości do wykorzystania wiedzy kulturowej i literackiej, świadomości językowej i stylistycznej w praktyce.
5. Kształtowanie postawy szacunku wobec wybitnych dzieł literatury i kultury polskiej oraz światowej.
6. Kształcenie umiejętności prezentowania własnych opinii i sądów oraz prowadzenia dialogu na tematy związane z kulturą, nauką, literaturą i językiem.
7. Promowanie uczestnictwa w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym.
8. Stwarzanie uczestnikom możliwości prezentacji zdolności humanistycznych.
9. Promowanie osiągnięć uczniów i ich nauczycieli – opiekunów.
10. Wyłonienie najbardziej uzdolnionych uczniów zainteresowanych przedmiotem.

III. Organizacja konkursu

Zasady i tryb pracy komisji konkursowych określone są w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 32 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 26 sierpnia 2026 r. „Zasady organizacji wojewódzkich konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa opolskiego w roku szkolnym 2026/2027”.

Konkurs przeprowadzany jest w trzech etapach: szkolnym, miejskim/gminnym, wojewódzkim zgodnie z terminarzem konkursów ogłoszonym przez Opolskiego Kuratora Oświaty.

I etap konkursu przeprowadzają szkolne komisje konkursowe do **20.10.2026 r.** W etapie szkolnym może wziąć udział każdy uczeń klas **IV–VIII** szkoły podstawowej. Szkolne komisje konkursowe przygotowują zadania konkursowe wraz z kryteriami oceniania i szczegółową punktacją. Informacje dodatkowe dotyczące procedur związanych z I etapem konkursu znajdują się w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 32 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 26 sierpnia 2026 r.

II etap przeprowadzają miejskie/gminne komisje konkursowe, które powoływane są przez właściwego prezydenta, burmistrza, wójta danej gminy. Zadania wraz z kryteriami oceniania i szczegółową punktacją na etap miejski/gminny przygotowuje Wojewódzka Komisja Konkursowa. Szczegółowe informacje dotyczące procedur związanych z II etapem konkursu znajdują się w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 32 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 26 sierpnia 2026 r.

III etap przeprowadza Wojewódzka Komisja Konkursowa. Zadania wraz z kryteriami oceniania i szczegółową punktacją na etap wojewódzki przygotowuje Wojewódzka Komisja Konkursowa. Szczegółowe informacje dotyczące procedur związanych z III etapem konkursu znajdują się w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 32 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 26 sierpnia 2026 r.

Czas na rozwiązywanie zadań wynosi od 90 do 120 minut, odpowiednio do kolejnych etapów konkursu.

NAZWA ETAPU	CZAS NA ROZWIĄZANIE ZADAŃ
1. szkolny	90 minut
2. miejski/gminny	120 minut
3. wojewódzki	120 minut

IV. Ustalenie wyników konkursu

1. Wyniki eliminacji szkolnych ustalają szkolne komisje konkursowe. Do etapu miejskiego/gminnego komisje zgłaszają tych uczniów, którzy na etapie szkolnym uzyskali co najmniej 80% punktów możliwych do zdobycia.
2. **Wyniki eliminacji miejskich/gminnych** uczniów, którzy uzyskali co najmniej 80% punktów możliwych do zdobycia, **ustala Wojewódzka Komisja Konkursowa** w ciągu 3 dni roboczych od daty otrzymania protokołu komisji miejskich/gminnych i po weryfikacji prac konkursowych.
3. Do etapu wojewódzkiego kwalifikuje się uczestnik eliminacji miejskich/gminnych, który uzyskał co najmniej 85% punktów możliwych do zdobycia.
4. Wyniki etapu wojewódzkiego ustala Wojewódzka Komisja Konkursowa, a zatwierdza Opolski Kurator Oświaty.
5. Tytuł laureata lub finalisty nadaje Opolski Kurator Oświaty.
 - Tytuł laureata Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego otrzymuje uczestnik konkursu, który w etapie wojewódzkim uzyskał co najmniej **90%** punktów możliwych do zdobycia.
 - W przypadku, gdy żaden uczestnik konkursu nie uzyskał 90% punktów możliwych do zdobycia, tytuł laureata przyznaje się tylko zwycięzcy konkursu, o ile uzyskał on minimum **50%** punktów możliwych do zdobycia.
 - Tytuł finalisty otrzymuje uczestnik etapu wojewódzkiego konkursu przedmiotowego, jeśli uzyskał on minimum **50%** punktów możliwych do zdobycia i jednocześnie mniej niż 90% punktów możliwych do zdobycia.

V. Tryb ogłaszania wyników

1. Wyniki etapu szkolnego, ustalone przez szkolne komisje konkursowe, a zatwierdzone przez dyrektorów szkół, ogłaszane są w trybie i w terminie określonym przez organizatorów konkursu na etapie szkolnym.
2. II etap konkursu przeprowadzają miejskie/gminne komisje konkursowe. Wojewódzka Komisja Konkursowa w ciągu 3 dni roboczych od daty otrzymania protokołu i prac konkursowych weryfikuje i zatwierdza wyniki etapu miejskiego/gminnego

oraz przekazuje Opolskiemu Kuratorowi Oświaty listę wszystkich uczniów po weryfikacji prac oraz listę uczniów zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego wraz z punktacją. Kurator Oświaty zatwierdza wyniki II etapu.

3. Po zatwierdzeniu wyników Opolski Kurator Oświaty ogłasza listy uczestników zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Opolu, tj. www.kuratorium.opole.pl.
4. Niezwłocznie po ogłoszeniu powyższych list uczniów komisje miejskie/gminne ogłaszają wyniki wszystkich uczestników etapu miejskiego/gminnego z terenu swojego miasta/gminy.
5. III etap przeprowadza Wojewódzka Komisja Konkursowa, która przekazuje Opolskiemu Kuratorowi Oświaty *Protokół z przeprowadzonego III etapu wojewódzkiego konkursu* wraz z listami uczniów, którzy w finale uzyskali nie mniej niż 90% punktów możliwych do zdobycia, rekomendując ich do przyznania tytułu laureata oraz uczniów, którzy w finale uzyskali nie mniej niż 50% i jednocześnie mniej niż 90% punktów możliwych do zdobycia, rekomendując ich do przyznania tytułu finalisty, w ciągu 5 dni roboczych od daty jego przeprowadzenia.
6. Opolski Kurator Oświaty w ciągu 5 dni roboczych od daty otrzymania kompletnej dokumentacji zatwierdza wyniki etapu wojewódzkiego.
7. Wyniki etapu wojewódzkiego ogłaszane są niezwłocznie po ich zatwierdzeniu przez Opolskiego Kuratora Oświaty, na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Opolu, tj. www.kuratorium.opole.pl.

VI. Tryb odwoławczy od decyzji Komisji Konkursowych

1. Odwołania uczestników konkursów poprzez ich rodziców (prawnych opiekunów), dotyczące formalnego przebiegu III etapu (wojewódzkiego) rozpatruje Opolski Kurator Oświaty. Decyzja Kuratora jest ostateczna.
2. Odwołania dotyczące formalnego przebiegu konkursu wnoszą się w terminie 3 dni roboczych od dnia przeprowadzenia konkursu.
3. Odwołania rozpatruje się w terminie 7 dni roboczych od dnia ich otrzymania.

Szczegółowe informacje dotyczące trybu odwołań od decyzji komisji konkursowych znajdują się w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 32 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 26 sierpnia 2026 r.

VII. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poszczególnych etapach konkursu

1. Uczestnicy konkursu powinni wykazać się **na każdym etapie konkursu** wiedzą i umiejętnościami obejmującymi treści podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w części dotyczącej przedmiotu język polski. **Konkurs polonistyczny obejmuje i poszerza treści podstawy programowej kształcenia ogólnego języka polskiego w szkole podstawowej** w oparciu o: *Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 5 lipca 2024 poz. 996).*

Wymagania konkursu obejmują wiadomości i umiejętności zawarte w wymaganiach podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu język polski na II etapie edukacyjnym (klasy IV-VIII), a także integrację treści języka polskiego z zagadnieniami pochodzącymi z innych przedmiotów edukacji etapu szkoły podstawowej, określonych w wyżej wymienionym rozporządzeniu. Na II i III etapie konkursu od ucznia może być wymagana wiedza i umiejętności wykraczające poza podstawę programową.

2. Etap szkolny – wymagania: jak wyżej

ponadto tworzony przez szkolną komisję konkursową test powinien uwzględniać przede wszystkim:

- a) funkcjonalne wykorzystanie problematyki lektur zapisanych w podstawie programowej;
- b) czytanie ze zrozumieniem, wyszukiwanie w tekście potrzebnych informacji, porządkowanie informacji w zależności od ich funkcji w przekazie;
- c) tworzenie twórczych tekstów w formach wskazanych w podstawie programowej;
- d) poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną;
- e) analizę i interpretację tekstu literackiego (epiki, liryki i dramatu) z wykorzystaniem terminologii z zakresu teorii literatury;
- f) umiejętność dosłownego i przenośnego odczytania utworu;
- g) funkcjonalne wykorzystanie nauki o języku, w tym gramatyki, szeroko rozumianej poprawności językowej i kultury języka;
- h) umiejętność korygowania błędów składniowych, fleksyjnych, stylistycznych i leksykalnych.

Lektury: uczeń przystępujący do etapu szkolnego konkursu wykazuje się znajomością lektur obowiązkowych wymienionych w podstawie programowej dla klas IV-VIII.

Szkolne komisje konkursowe przygotowują test zawierający zadania zamknięte i otwarte, w tym temat wypracowania, wraz z kryteriami oceniania i szczegółową punktacją. Konkurs przeprowadzany jest z uwzględnieniem dostosowania warunków jego przeprowadzania do indywidualnych potrzeb uczestnika, zgodnie z dokumentacją zgromadzoną w szkole oraz obowiązującymi przepisami prawa. Wprowadzone dostosowania dla uczestnika nie mogą naruszać warunków samodzielnej pracy uczestnika konkursu. W eliminacjach szkolnych może wziąć udział każdy uczeń kl. IV-VIII szkoły podstawowej.

Szczegółowe informacje dotyczące dostosowań warunków udziału w konkursie znajdują się w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 32 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 26 sierpnia 2026 r.

3. Etap miejski/gminny – wymagania

Uczeń spełnia wymagania do etapu szkolnego oraz poszerza treści i umiejętności w zakresie:

- a) czytania i odbioru tekstów literackich, nieliterackich, ikonicznych, popularnonaukowych, filozoficznych, publicystycznych (wskazanych w podstawie programowej oraz w dołączonej do regulaminu listy lektur, a także tekstów zacytowanych w arkuszach zadań);
- b) pogłębionej analizy i interpretacji utworów epickich, lirycznych i dramatycznych (posługiwanie się w omówieniu podanych dzieł literackich pojęciami z zakresu teorii literatury, wskazywania środków artystycznego wyrazu i ich funkcji w tekście, w tym kontrastu, hiperboli, przerzutni);
- c) posługiwanie się terminami dotyczącymi rodzajów i gatunków literackich (w tym ody, tragedii); przypisywania konkretnego utworu do rodzaju i gatunku literackiego; wskazywania wyróżników rodzajów i gatunków literackich; wskazywania wspólnych cech gatunkowych różnych utworów;
- d) rozumienia związku budowy utworu z jego odbiorem interpretacyjnym;

- e) rozróżniania rodzajów podmiotu lirycznego oraz typów liryki;
- f) znajomości podziału rymów (ze względu na układ, dokładność brzmienia, rodzaj akcentu) i ich funkcji w konkretnym utworze;
- g) odczytywania uniwersalnych wartości i motywów kulturowych, w tym motywu młodości, dorastania;
- h) odkrywania sensów dosłownych, metaforycznych, symbolicznych, alegorycznych;
- i) określania tematu utworu, zrozumienia związku tytułu z treścią utworu;
- j) rozumienia, czym jest ironia i rozpoznawania jej w tekstach;
- k) zauważania podobieństw bądź różnic między utworami, wątkami, motywami, bohaterami; rozpoznawania elementów wspólnych i różnicujących zestawionych ze sobą tekstów;
- l) wyjaśniania znaczenia związków frazeologicznych, m.in. tych, które są powiązane znaczeniowo z tekstami konkursowymi;
- m) wskazywania i oceny systemu wartości bohatera literackiego, dostrzegania jego przemiany wewnętrznej.

W zakresie nauki o języku: uczeń wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o języku i stosuje ją w zakresie fonetyki, fleksji, składni, słotwórstwa, leksyki, frazeologii, ortografii i interpunkcji; rozumie związek języka i stylu utworu z jego odbiorem interpretacyjnym; analizuje i definiuje znaczenie słów; potrafi ocenić tekst pod względem poprawności językowej; stosuje w praktyce zasady poprawności językowej; rozróżnia części zdania i części mowy; rozróżnia zdanie pojedyncze, złożone współrzędnie i podrzędnie, wielokrotnie złożone, równoważnik zdania; rozwiązuje problemy z zakresu fonetyki (nazywa zjawiska fonetyczne, takie jak upodobnienia i uproszczenia grup spółgłoskowych, wskazuje kierunek i miejsce występowania upodobnienia); odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę niezależną na zależną i odwrotnie; poprawnie stosuje zasady ortograficzne, w tym dotyczące pisowni i odmiany nazwisk obcych i stosowania apostrofu; określa zasady i funkcje znaków interpunkcyjnych oraz potrafi poprawnie je zastosować, w tym myślnika.

W zakresie redagowania tekstów

- a) dokonywanie różnorodnych działań na cudzym tekście, np.: streszczanie (w tym streszczanie tekstu nieliterackiego, parafrazowanie, sporządzanie notatki);
- b) wnioskowanie, argumentowanie, wartościowanie argumentów, uzasadnianie swojego lub cudzego stanowiska lub opinii;
- c) redagowanie tekstu poprawnego pod względem językowo-stylistycznym, kompozycyjnym, graficznym, a także dbałość o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną w formach krótszych (zaproszenie, streszczenie, dedykacja, ogłoszenie), oraz dłuższych zapisanych w podstawie programowej, takich jak: charakterystyka, list, opowiadanie twórcze, przemówienie, rozprawka.

Lektura

Uczeń wykazuje się znajomością lektur obowiązkowych oraz wybranych utworów lirycznych autorów wymienionych w podstawie programowej dla klas IV-VIII. Ponadto w etapie miejskim/gminnym obowiązują szczególna znajomość lektur:

- **Lucy Maud Montgomery, *Ania z Zielonego Wzgórza*** (tłumaczenie R. Bernsteinowej)
- **John Boyne, *Lekkie życie Barnaby'ego Brocketa***
- **William Shakespeare, *Romeo i Julia*** (wolnelektury.pl)
- **Leszek Kołakowski, *O wolności*, [w:] tegoż, *Mini-wykłady o maxi-sprawach***
- **Adam Mickiewicz, *Oda do młodości*** (wolnelektury.pl)

Na każdym etapie konkursu w arkuszu znaleźć się mogą niewymienione powyżej fragmenty tekstów literackich i nieliterackich, o charakterze literackim, popularnonaukowym, eseistycznym lub krytycznoliterackim lub inne teksty kultury.

4. Etap wojewódzki - wymagania

Uczeń spełnia wymagania do etapu szkolnego i miejskiego/gminnego. Ponadto:

- a) oryginalnie i twórczo formułuje sądy w oparciu o teksty literackie, informacyjne, publicystyczne, filozoficzne i inne teksty kultury oraz towarzyszące im konteksty;
- b) wykazuje się pogłębioną analizą i interpretacją utworów epickich, dramatycznych i lirycznych (posługiwania się w omówieniu podanych dzieł literackich pojęciami z zakresu teorii literatury, takimi jak parabola);
- c) wykorzystuje wiedzę historycznoliteracką w interpretacji kontekstów;
- d) rozumie pojęcia teoretycznoliterackie, które są niezbędne do wypowiadania się na temat lektur konkursowych; rozpoznaje środki wyrazu artystycznego i określa ich funkcje, w tym oksymoronu;
- e) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego (również w noweli i bajce filozoficznej);
- f) zauważa uniwersalne wartości, symbole, wątki, motywy i toposy w tekstach literackich; zwraca uwagę na motywy (trudne wybory, konformizm, nonkonformizm);
- g) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; charakteryzuje postawy moralne bohaterów;
- h) rozumie kontekst historyczny;
- i) wymienia polskie laureatki i laureatów Literackiej Nagrody Nobla, rozumie wpływ ich dorobku artystycznego na literaturę powszechną;
- j) zauważa analogie pomiędzy utworami, posługuje się terminologią z zakresu interpretacji porównawczej;
- k) rozumie, czym jest propaganda, perswazja, manipulacja językowa.

W zakresie nauki o języku: analizuje utwór pod kątem języka i zauważa jego wpływ na odbiór tekstu literackiego; rozpoznaje charakterystyczne cechy stylu i kompozycji tekstów literackich i nieliterackich, rozpoznaje zastosowane w nich środki językowe typowe dla normy wzorcowej i użytkowej; rozumie i wyjaśnia błędy językowe; zna podział liczebników i potrafi je odmieniać; nazywa i odróżnia rodzaje okoliczników; rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, wskazuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje, przekształca go w zdanie złożone i na odwrót; wskazuje kolokwializmy w tekście, objaśnia ich znaczenie i funkcje; rozróżnia i poprawnie zapisuje homofony.

W zakresie redagowania tekstów. Uczeń:

- a) dostosowuje styl swojej wypowiedzi do rodzaju komunikatu;
- b) redaguje tekst poprawny pod względem językowo-stylistycznym, kompozycyjnym, graficznym; dba o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną w formach krótszych oraz dłuższych zapisanych w podstawie programowej i wskazanych w *Regulaminie* (takich jak: rozprawka, przemówienie, opowiadanie twórcze, charakterystyka porównawcza, artykuł, recenzja) z uwzględnieniem reguł organizacji, spójności logicznej oraz zasad retorycznych, językowych, kompozycyjnych, stylistycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych.

Lektura

Uczeń wykazuje się znajomością lektur obowiązkowych oraz wybranych utworów lirycznych autorów wymienionych w podstawie programowej dla klas IV-VIII, zna również teksty literackie wskazane w etapie miejskim/gminnym konkursu. Ponadto w etapie wojewódzkim obowiązuje szczególna znajomość lektur:

- **George Orwell, *Folwark zwierzęcy***
- **Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie*, [w:] tejże, *Gra na wielu bębenkach* lub [w:] tejże, *Profesor Andrews w Warszawie. Wyspa***
- **Henryk Sienkiewicz, *Sachem* (wolnelektury.pl)**
- **Michel Piquemal, *Diogenes i soczewica, Wilk i pies, Kulawy król*, [w:] tegoż, *Bajki filozoficzne* (Kolekcja książkowa „Cała Polska Czyta Dzieciom”, t. XXI)**
- **utwory poetyckie: Stanisław Barańczak, *Co jest grane*, [w:] tegoż, *Ja wiem, że to niesłuszne. Wiersze z lat 1975-1976 lub [w:] tegoż, 159 wierszy. 1968-1988***
Wisława Szymborska, *Dworzec, Akrobata, Sto pociech*, [w:] tejże, *Sto pociech*

Wykaz literatury pomocniczej dla nauczyciela i ucznia:

Słownik mitów i symboli kultury, red. Władysław Kopaliński

Słownik poprawnej polszczyzny, red. Andrzej Markowski

Słownik terminów literackich, red. Janusza Sławiński

Słownik wyrazów obcych. Z przykładami i poradami, red. Lidia Drabik

Słownik synonimów PWN

Słownik języka polskiego PWN

Miodek J., *Ojczyzna polszczyzna dla uczniów*, GWO 1990.

Miodek J., *Nie taki język straszny. O polszczyźnie dla uczniów*, GWO 2005.

Markowski A., *Czy znasz polszczyznę? Zagadki językowe*, Wydawnictwo TRIO, Warszawa 2004.

Wszystkie sprawy nieuregulowane niniejszym regulaminem rozstrzygają zapisy z załącznika nr 1 do **Zarządzenia Nr 32 Opolskiego Kuratora Oświaty z dnia 26 sierpnia 2026 r. w sprawie organizacji konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych województwa opolskiego w roku szkolnym 2026/2027.**

w imieniu Wojewódzkiej Komisji Konkursowej
Przewodnicząca
Wojewódzkiego Konkursu Polonistycznego
Patrycja Wojtyto

Opolski Kurator Oświaty

Joanna Raźniewska
/-podpisano cyfrowo/